

2024-10-15

Beslut

Marginalen Bank Bankaktiebolag
genom styrelsens ordförande
Box 26134
100 41 Stockholm

FI dnr 23-33656

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Varning

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 16 oktober 2024 klockan 8.00)

Finansinspektionen ger Marginalen Bank Bankaktiebolag (org. nr 516406-0807) en varning.

(15 kap. 1 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse)

Hur man överklagar, *se bilaga*.

Sammanfattning

Marginalen Bank Bankaktiebolag (nedan Marginalen Bank eller banken) är en bank med tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF). Banken driver bankverksamhet i framför allt Sverige, men även i övriga Norden och Baltikum, och erbjuder tjänster till privatpersoner och företag. Bankens dotterbolag erbjuder även företagsanpassade lösningar som factoring, fakturaköp, leasing och inkassotjänster samt förvärv av förfallna fordringsportföljer.

Finansinspektionen har undersökt om fyra bolag som banken har haft stora exponeringar mot under granskningsperioden 30 september 2021–30 september 2023, har haft en sådan inbördes anknytning som innebär att de utgör en gemensam risk för banken enligt artikel 4.1.39 i tillsynsförordningen.¹ Tre av dessa bolag, nedan kallade portföljbolagen, har bedrivit verksamhet med att förvärva och driva in så kallade nödlidande lån, vilka bland annat har förvärvats från Marginalen Bank. Portföljbolagen har [REDACTED] finansiering från det fjärde av bolagen [REDACTED] och Marginalen Bank.

Finansinspektionen konstaterar att alla portföljbolagen för sin verksamhet har [REDACTED] av finansiering från Marginalen Bank [REDACTED] [REDACTED]

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

████████████████████ Vidare har portföljbolagens verksamhet drivits genom i princip identiska avtalsstrukturer i fråga om bland annat ██████████ och åtaganden från andra bolag med koppling till ██████████

Dessa förhållanden innebär enligt Finansinspektionen att Marginalen Bank borde ha behandlat ██████████ och portföljbolagen som en grupp av kunder med inbördes anknytning eftersom bolagen utgjorde en gemensam risk för banken. Som en följd av detta har banken varit skyldig enligt tillsynsförordningen att lägga samman sina exponeringar mot de fyra bolagen. Om banken hade gjort det skulle exponeringarna tillsammans väsentligt ha överskridit det tillåtna gränsvärdet för stora exponeringar på 25 procent i artikel 395 i tillsynsförordningen. Marginalen Bank har därmed brutit mot denna bestämmelse.

Finansinspektionen bedömer också att Marginalen Banks otillåtet stora exponeringar innebär att banken har brutit mot kravet i 6 kap. 2 § LBF på att ha kontroll över sina risker och se till att inte äventyra sin förmåga att fullgöra sina förpliktelser.

Finansinspektionen bedömer sammantaget att Marginalen Bank på ett påtagligt sätt och under en beaktansvärd tid har brutit mot centrala bestämmelser som ytterst syftar till att upprätthålla den finansiella stabiliteten. Eftersom överträdelserna bedöms som allvarliga har inspektionen övervägt att återkalla bankens tillstånd att driva bankrörelse enligt LBF. Vid en samlad bedömning av överträdelsernas allvar och omständigheterna i övrigt, bland annat prognosen för bankens framtida regelefterlevnad, anser inspektionen emellertid att det är tillräckligt att ge Marginalen Bank en varning.

Innehåll

1 Bakgrund	4
1.1 Om Marginalen Bank Bankaktiebolag och dess verksamhet	4
1.2 Ärendet	5
1.3 Rättsliga utgångspunkter	6
2. Finansinspektionens iakttagelser och bedömningar	8
2.1 Upplägget med portföljbolagen	8
2.1.1 [REDACTED]	8
2.1.2 [REDACTED]	9
2.1.3 Portföljbolagens verksamhet finansieras av banken och [REDACTED]	10
2.1.4 Portföljbolagens verksamhet drivs genom [REDACTED]	10
2.1.5 Sammanfattning	12
2.2 Portföljbolagen och [REDACTED] har utgjort en grupp av kunder med inbördes anknytning och en gemensam risk för banken	12
2.2.1 Utgångspunkter för bedömningen	12
2.2.2 Portföljbolagen har [REDACTED] av en gemensam finansieringskälla och det har funnits liknande strukturer	15
2.2.3 Portföljbolagen har saknat [REDACTED]	17
2.2.4 [REDACTED]	19
2.2.5 Portföljbolagen skulle sannolikt [REDACTED]	20
2.2.6 Sammanfattande slutsatser	22
2.3 Marginalen Bank har haft otillåtet stora exponeringar	22
2.4 Marginalen Bank har brutit mot kraven på en god riskhantering	23
3 Överväganden om ingripande	24
3.1 Bankens inställning	24
3.2 Finansinspektionens bedömning	24
3.2.1 Överträdelserna kräver ingripande	24
3.2.2 Marginalen Bank bör få en varning	25

1 Bakgrund

1.1 Om Marginalen Bank Bankaktiebolag och dess verksamhet

Marginalen Bank Bankaktiebolag (nedan Marginalen Bank eller banken) är en bank med tillstånd att driva bankrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF).

Banken ingår i en företagsgrupp där ESCO Marginalen AB är moderbolag och upprättar koncernredovisning (nedan ESCO-koncernen). Banken ingår även i en mindre koncern och upprättar en koncernredovisning (nedan bankkoncernen). Dessutom ingår Marginalen Bank i en konsoliderad situation (nedan benämnd gruppen). I gruppen ingår bland annat bankkoncernen och dess ägarbolag Marginalen AB samt ESCO Marginalen AB, som är det yttersta moderbolaget och ansvarigt företag för gruppen. ESCO Marginalen AB ägs till 100 procent av den verkställande direktören i Marginalen Bank, som även är grundare av ESCO-koncernen. Marginalen Bank är inte noterat på någon börs eller annan marknadsplats.

Banken driver bankverksamhet i framför allt Sverige, men även i övriga Norden och Baltikum. År 2023 härrörde cirka 97 procent av tillgångarna på koncernnivå från Sverige. Banken erbjuder privatpersoner privatlån, faktura- och delbetalningstjänster, kreditkort samt sparkonton. Bankens marknadsandel på inlåningsmarknaden är cirka en procent. Företagare kan få tillgång till finansiella och administrativa tjänster som fakturafinansiering, företagslån, leasing och avbetalningstjänster. Bankens dotterbolag erbjuder även företagsanpassade lösningar som factoring, fakturaköp, leasing och inkassotjänster samt förvärv av förfallna fordringsportföljer. Inkassoverksamhet drivs i bankens dotterbolag Verity International AB (före detta Sergel Finans AB), Sergel Finans Oy (Finland) och Sergel Finans AS (Norge).

Banken har cirka 300 anställda och totalt 300 000 kunder. Den ägs till 100 procent av Marginalen AB som i sin tur ägs av ESCO Marginalen AB.

Omsättningen² för ESCO-koncernen uppgick år 2023 till 2 198 miljoner kronor och för banken till 1 579 miljoner kronor. ESCO-koncernens rörelseresultat var -245 miljoner kronor (-139 miljoner kronor 2022) och bankens rörelseresultat var -217 miljoner kronor (-43,5 miljoner kronor 2022).

² Omsättningen har beräknats som ränteintäkter, leasingintäkter, provisionsintäkter, erhållna utdelningar, övriga rörelseintäkter och nettoresultat av finansiella transaktioner sammanlagt, se prop. 2016/17:162 s. 600 ff. och 764 ff.

1.2 Ärendet

Marginalen Bank har sedan november 2022 stått under intensifierad tillsyn av Finansinspektionen med anledning av svag lönsamhet och låg kapitalisering. Den 25 oktober 2023 inledde Finansinspektionen en översyn och utvärdering av banken för att bland annat utreda behovet av särskilda kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (tillsynslagen). Den 14 december 2023 beslutade Finansinspektionen om särskilda kapitalbaskrav för Marginalen Bank. Den 11 mars 2024 meddelade inspektionen banken en så kallad pelare 2-vägledning enligt 2 kap. 1 c § tillsynslagen. I en sådan vägledning bedömer Finansinspektionen vad som utgör lämpliga kapitalbasnivåer för det aktuella institutet och underrättar detta om skillnaden mellan dessa nivåer och övriga kapitalbaskrav.³

Inom ramen för tillsynen har Finansinspektionen haft en tät, löpande dialog med banken om dess kapital situation. Diskussionerna har bland annat handlat om att det har varit svårt för banken att realisera sina planer på att sälja så kallade nödlidande lån, vilket något förenklat är lån där sannolikheten är hög att låntagaren inte kommer att betala tillbaka lånet.⁴ De nödlidande lånen har inneburit en belastning ur kapitaltäckningshänseende för banken och för gruppen som banken ingår i. Det gäller bland annat med hänsyn till de så kallade backstop-reglerna som infördes i tillsynsförordningen⁵ år 2019.⁶ Att de nödlidande lånen sedermera har avförts från gruppens balansräkning genom försäljningar till portföljbolagen (se avsnitt 2.1.3), har haft en avsevärd positiv effekt på gruppens inrapporterade kapital situation. Under den i ärendet granskade perioden, den 30 september 2021–30 september 2023 (granskningsperioden), gjordes minst 70 procent av gruppens försäljning av nödlidande lån som omfattas av backstop-reglerna till portföljbolagen.

Per den 30 september 2023 rapporterade banken in tio stora exponeringar⁷

³ Pelare 2-vägledningen har överklagats till förvaltningsrätten av Marginalen Bank.

⁴ I artikel 47a.3 i tillsynsförordningen finns definitionen av ”nödlidande exponeringar”. Det kan till exempel vara lån till en privatperson som är förfallna till betalning sedan mer än 90 dagar. Nödlidande exponeringar benämns ofta även nödlidande lån eller NPL (non-performing loans). I detta beslut används termen nödlidande lån, delvis för att tydliggöra skillnaden mellan å ena sidan nödlidande lån (de förfallna fordringar som bland annat banken har sålt i portföljer till portföljbolagen) och å andra sidan bankens exponeringar (lån som banken har beviljat till bland annat portföljbolagen).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

⁶ Av artikel 36.1 m i tillsynsförordningen följer att ett institut vid beräkningen av sin kapitalbas ska dra av tillämplig summa av otillräcklig täckning för nödlidande exponeringar (lån) i enlighet med definitionen av nödlidande exponeringar i artikel 47a.3 från kärnprimärkapitalet. Bestämmelsen syftar till att se till att bankernas kapitalbas inte drabbas oacceptabelt hårt av effekten av att låntagarna inte kan uppfylla de åtaganden mot banken som följer av lånen (som att betala räntor och göra amorteringar). När nödlidande lån avförs från bankens balansräkning, kan det innebära att banken inte behöver göra detta avdrag, vilket i så fall innebär en bättre kapital situation för institutet än om avdraget behöver göras.

⁷ Enligt artikel 392 i tillsynsförordningen är en exponering att anse som stor när värdet på exponeringen uppgår till minst tio procent av institutets primärkapital.

baserat på den definition som finns i artikel 392 och rapporteringskravet i artikel 394 i tillsynsförordningen. De stora exponeringar mot icke-finansiella företag utanför gruppen som banken rapporterade in var mot företagen [REDACTED] [REDACTED] samt [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] (nedan portföljbolagen).

I samband med den intensifierade tillsynen samt översyns- och utvärderingsprocessen gjorde Finansinspektionen bland annat iakttagelser som indikerade att [REDACTED] och portföljbolagen hade en sådan inbördes anknytning som avses i artikel 4.1.39 i tillsynsförordningen. Det skulle i så fall medföra ett krav på att lägga ihop exponeringarna mot dessa företag enligt artikel 390 i tillsynsförordningen.

Med anledning av detta begärde Finansinspektionen den 13 december 2023 in och granskade handlingar från Marginalen Bank, som var relaterade till bankens försäljningar av nödlidande lån samt bankens stora exponeringar. Handlingarna avser i huvudsak granskningsperioden, det vill säga den 30 september 2021–30 september 2023. Finansinspektionen noterade att om bankens totala exponeringar mot de fyra bolagen under denna period hade lagts samman, skulle de tillsammans ha överskridit det tillåtna gränsvärdet för stora exponeringar på 25 procent i artikel 395 i tillsynsförordningen. Som mest har de sammanlagda exponeringarna mot de fyra bolagen enligt bankens inrapporteringar uppgått till 77 procent.

Finansinspektionen skickade den 26 januari 2024 en begäran om yttrande till Marginalen Bank. Där beskrev inspektionen sina iakttagelser och preliminära bedömningar gällande bankens stora exponeringar samt dess deltagande i den struktur med portföljbolagens [REDACTED]
[REDACTED]

Marginalen Bank bemötte dessa iakttagelser och bedömningar i en skrivelse som lämnades in till Finansinspektionen den 16 februari 2024. Bankens övergripande inställning var att bolagen inte har haft en sådan inbördes anknytning som medför en skyldighet att lägga samman de aktuella exponeringarna och att banken därmed inte har överskridit gränsen för stora exponeringar i artikel 395 i tillsynsförordningen.

Finansinspektionen skickade den 17 maj 2024 en kompletterande begäran om yttrande till Marginalen Bank. Banken lämnade in ett yttrande den 28 juni 2024, där banken vidhöll sin övergripande inställning.

1.3 Rättsliga utgångspunkter

Att en bank har en väl fungerande riskhantering är grundläggande för att bankens verksamhet ska kunna drivas på ett sunt sätt enligt de krav som finns i gällande reglering.

Övergripande bestämmelser om ett banks riskhantering finns i 6 kap. 2 § LBF. Enligt denna bestämmelse ska ett kreditinstitut, alltså banker och kreditmarknadsföretag, bland annat identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Institutet ska särskilt se till att olika slag av risker, som kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker sammantagna inte äventyrar dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser.

Något som nära knyter an till riskhanteringsreglerna i LBF är tillsynsförordningens bestämmelser om hur stora exponeringar ett kreditinstitut får ha. Av artikel 395.1 i denna förordning framgår det att ett institut inte får ådra sig en exponering gentemot en kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning, vars värde överstiger 25 procent av institutets primärkapital, efter att hänsyn har tagits till effekten av kreditriskreducering i enlighet med artiklarna 399–403.

Av artikel 390.1 i tillsynsförordningen framgår det också att de totala exponeringarna mot en grupp av kunder med inbördes anknytning ska beräknas genom att exponeringarna mot enskilda kunder i den gruppen läggs samman. En banks exponeringar mot en sådan grupp av kunder får alltså sammantaget inte uppgå till mer än 25 procent av institutets primärkapital.

Det bakomliggande syftet med bestämmelserna om stora exponeringar är i kort-het att se till att ett kreditinstitut inte tar på sig en sådan koncentrerad och hög förlustrisk som i förlängningen skulle kunna äventyra institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser.

Utgångspunkten för bedömningen av om det finns en grupp av kunder med inbördes anknytning är huruvida kunderna, från bankens perspektiv, bör betraktas som en helhet ur risksynpunkt eller, annorlunda uttryckt, som en gemensam risk.⁸ Som Finansinspektionen återkommer till, kan detta enligt artikel 4.1.39 i tillsynsförordningen vara fallet antingen om en av kunderna utövar direkt eller indirekt kontroll över de andra, eller om det finns en sannolikhet för att om en av kunderna drabbas av ekonomiska problem så drabbas även de andra.

Begreppet ”grupp av kunder med inbördes anknytning” behandlas också i Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer om kunder med inbördes anknytning, EBA/GL/2017/15 (nedan EBA:s riktlinjer). I riktlinjerna specificeras hur institut bör agera när de tillämpar bestämmelserna om inbördes anknytning i tillsynsförordningen och det ges exempel på när en sådan anknytning bör anses föreligga.

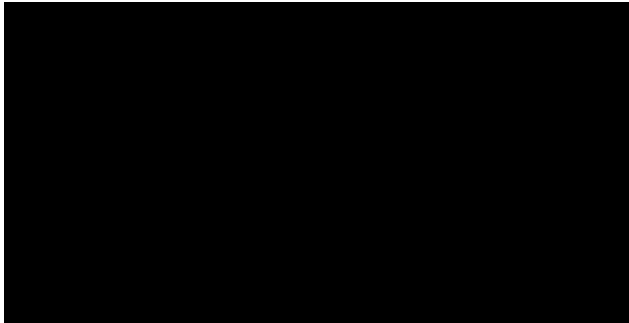
⁸ Det kan noteras att i den svenska språkversionen av artikel 4.1.39 i tillsynsförordningen används begreppet ”en helhet ur risksynpunkt” medan det i den svenska versionen av skäl 54 står ”gemensam risk”. I den engelska språkversionen av tillsynsförordningen används dock begreppet ”single risk” i både artikel och skäl liksom i kommissionens delegerade förordning. I den svenska versionen av kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1728 används begreppet ”en enda risk”. I den svenska versionen av EBA:s riktlinjer används omväxlande de två förstnämnda svenska begreppen. När Finansinspektionen använder uttrycket ”gemensam risk” avses alltså det som på engelska kallas ”single risk”.

2.1.2 [redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Portföljbolagens verksamhet består av att [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

2.1.5 Sammanfattning

Sammanfattningsvis konstaterar Finansinspektionen alltså att [REDACTED] under 2021 inledde arbetet med [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Nedan utvecklar Finansinspektionen hur dessa förhållanden har utgjort grunden för en inbördes anknytning mellan de fyra bolagen.

2.2 Portföljbolagen och [REDACTED] har utgjort en grupp av kunder med inbördes anknytning och en gemensam risk för banken

2.2.1 Utgångspunkter för bedömningen

Riskhantering

Som Finansinspektionen tidigare betonat är riskhantering en helt central del av verksamheten i en bank. Eftersom förluster som uppstår hos en bank kan få följdverkningar även utanför det enskilda institutet är ett välutvecklat riskhanteringsarbete bland bankerna i förlängningen en förutsättning för att upprätthålla den finansiella stabiliteten. Ett viktigt syfte med de rörelseregler som gäller för banker är alltså att begränsa deras totala risktagande.

Utöver LBF:s övergripande bestämmelser om soliditet och likviditet, riskhantering samt genomlysning har det ansetts nödvändigt att införa regler som sätter upp absoluta gränser så att enskilda engagemang inte blir så stora att de kan äventyra en banks överlevnad. I tillsynsförordningen finns det alltså bestämmelser som begränsar en banks risktagande på det sättet att enskilda engagemang inte tillåts överstiga en viss angiven procentsats av bankens kapitalbas. Syftet

med reglerna är att begränsa den maximala förlust som en bank kan ådra sig om en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning inte kan infria sina åtaganden.¹⁰

Gemensam risk kräver särskild hantering

För att en bank korrekt ska kunna värdera riskerna i sin verksamhet och säkerställa att reglerna om stora exponeringar följs, är det centralt att banken – som en integrerad del av bankens process för kreditgivning och övervakning – identifierar möjliga anknytningar mellan kunder. Det handlar om att, genom en framåtblickande analys, kunna identifiera sådana anknytningar som innebär att det i praktiken finns en gemensam risk hos kunderna. Det kan röra sig om en risk för att ett ekonomiskt problem sprider sig direkt från en kund till en annan. Det kan också handla om att det finns omständigheter, till exempel en gemensam riskkälla, som gör att ett ekonomiskt problem kan komma att uppträda hos flera kunder. Ledningsorganet och den verkställande ledningen bör säkerställa att lämpliga processer för att identifiera anknytningar mellan kunder dokumenteras och genomförs.¹¹

Vid en bedömning av om det föreligger en sådan gemensam risk enligt artikel 4.1.39 i tillsynsförordningen som motiverar att exponeringarna läggs samman, konstaterar Finansinspektionen till en början att undersökningen inte tydligt visar att det finns ett kontrollförhållande i den mening som avses i punkten a mellan [REDACTED] och portföljbolagen. Frågan är därmed om det föreligger en gemensam risk enligt punkten b, det vill säga om två eller flera kunder har en sådan inbördes anknytning att om en av dem drabbas av ekonomiska problem, framför allt finansierings- eller återbetalningsproblem, drabbas sannolikt även de andra av finansierings- eller återbetalningsproblem. När det finns en sådan inbördes anknytning mellan en banks kunder, ska banken lägga ihop sina exponeringar mot dessa kunder.

Vid denna bedömning måste en bank, enligt Finansinspektionens uppfattning, ha ett försiktigt och ansvarsfullt förhållningssätt för att säkerställa att regelverket följs och att risker hanteras och begränsas på ett adekvat sätt.¹² Detta är en given utgångspunkt för den reglering om riskhantering som alla banker ska förhålla sig till. Enligt inspektionen följer detta även av artikel 4.1.39 b. Enligt artikeln behöver det inte vara klarlagt att ett visst ekonomiskt problem skulle sprida sig eller annars uppträda på ett visst sätt hos två eller flera kunder för att en bank ska vara skyldig att betrakta kunderna som en gemensam risk. Skyldigheten inträder redan om det är *sannolikt* att ekonomiska problem av något slag hos en kund även skulle innebära ekonomiska problem hos en annan.

I bedömningen av om det är fråga om kunder med inbördes anknytning i enlighet med artikel 4.1.39 b, är det viktigt att beakta risker som uppkommer genom en gemensam källa till viktig finansiering, också om finansieringskällan tillhandahålls av institutet självt (skäl 54 till tillsynsförordningen). Om en källa till viktig

¹⁰ Jfr prop. 2002/03:139 s. 336.

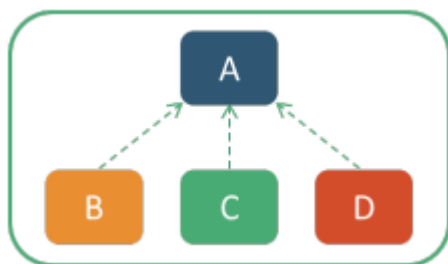
¹¹ Jfr punkt 35 i EBA:s riktlinjer.

¹² Jfr skäl 1 i kommissionens delegerade förordning.

finansiering silar, kan det typiskt sett innebära ekonomiska problem för den som tar emot finansieringen. Om två eller flera av bankens kunder använder samma finansieringskälla, är de utsatta för samma risk för ekonomiska problem om finansieringen från den gemensamma källan minskar eller upphör. Därmed blir det, som en utgångspunkt, fråga om en sådan gemensam risk att banken behöver betrakta dessa kunder, inte helt och hållet som separata kunder och separata risker, utan som en grupp av kunder där samma storleksmässiga begränsning gäller för bankens sammanlagda exponeringar mot dessa kunder, som gäller för bankens exponering mot en enskild kund.

Begreppet ”grupp av kunder med inbördes anknytning” behandlas även i EBA:s riktlinjer. I riktlinjerna står det att det rör sig om ett ekonomiskt beroende genom en huvudsaklig finansieringskälla när en kunds finansieringsproblem sannolikt kan sprida sig till en annan på grund av ett ensidigt eller ömsesidigt beroende av samma finansieringskälla (punkterna 28 och 29).¹³

I EBA:s riktlinjer visas ett så kallat huvudscenario, som åskådliggör en situation av inbördes anknytning på grund av ekonomiskt beroende (Scenario E1).

I exemplet har institutet exponeringar mot A, B, C och D. I riktlinjerna anges att det saknar betydelse om B, C och D – som alla är beroende av A (till exempel genom att A är finansieringskälla till alla tre) – inte också är beroende av varandra. Det räcker alltså att konstatera att det finns ett beroende mellan A och var och en av B, C och D för att det ska finnas en inbördes anknytning mellan också de tre sistnämnda enheterna och för att A, B, C och D tillsammans ska betraktas som en grupp av kunder med inbördes anknytning. I scenario E2 i samma riktlinjer framgår vidare att om det rapporterade institutet, i en i övrigt likadan situation, inte har någon exponering mot A, så ska B, C och D ändå betraktas som en grupp av kunder med inbördes anknytning på grund av att de alla tre är beroende av A.

I en situation där kunder har en gemensam källa till viktig finansiering är alltså utgångspunkten att ekonomiska problem hos en av dessa sannolikt också kommer att drabba de andra, på det sätt som anges i artikel 4.1.39 b i tillsynsförordningen, och att de alla därför ska betraktas som en grupp av kunder med inbördes anknytning. Så behöver dock inte vara fallet om den gemensamma finansieringskällan lätt kan ersättas eller om det annars kan visas att de ekonomiska

¹³ Jfr även artikel 2.1 h i kommissionens delegerade förordning.

svårigheterna inte skulle sprida sig.¹⁴ I EBA:s riktlinjer anges även andra undantag, bland annat att beroendet av finansieringskällan beror på försämrade kreditvärdighet och att det är anledningen till att finansieringskällan inte lätt kan ersättas.

Banker bör också bedöma om det finns skäl att betrakta två eller flera kunder som en gemensam risk enligt artikel 4.1.39 b i en situation där kunderna använder sig av liknande strukturer.¹⁵ På motsvarande sätt som två kunder kan drabbas på samma sätt om de förlorar den finansieringskälla som båda använder, kan två kunder som använder sig av liknande strukturer – till exempel snarlika avtalskonstruktioner i fråga om finansiering¹⁶ – drabbas på samma sätt om något ofördelaktigt skulle inträffa inom ramen för dessa strukturer. Det är inte i varje fall där det finns liknande strukturer som de berörda kunderna ska behandlas som en grupp av kunder med inbördes anknytning. Banken behöver dock analysera om likheterna är av en sådan art att det är fråga om en gemensam risk.¹⁷ Ju mer omfattande likheter, desto starkare skäl har banken att bedöma att det är fråga om en gemensam risk.

2.2.2 Portföljbolagen har [REDACTED] en gemensam finansieringskälla och det har funnits liknande strukturer

Som Finansinspektionen beskriver i avsnitt 2.1 har det [REDACTED]

[REDACTED]

Som Finansinspektionen har konstaterat så har alltså [REDACTED]

[REDACTED]

¹⁴ EBA:s riktlinjer punkten 22. Jfr även skäl 5 och 7 samt artikel 2.2 i kommissionens delegerade förordning.

¹⁵ EBA:s riktlinjer punkten 30 b).

¹⁶ Jfr EBA:s riktlinjer scenario E6.

¹⁷ Jfr EBA:s riktlinjer punkten 21.

Till detta kommer att portföljbolagen, [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Detta framgår av bankens interna kreditpromemorior samt de finansiella rapporter och årsredovisningar för moderbolagen och portföljbolagen som varit en del av bankens beslutsunderlag.

Sammantaget står det enligt Finansinspektionen alltså klart att portföljbolagen [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Finansinspektionen anser därmed, i enlighet med tidigare resonemang och vad som tydligt beskrivs i scenario E1 i EBA:s riktlinjer, att utgångspunkten är att det har varit sannolikt att ekonomiska problem skulle kunna få spridning mellan [REDACTED]
[REDACTED] och portföljbolagen och att de därmed har utgjort en gemensam risk enligt artikel 4.1.39 b.

Finansinspektionen konstaterar vidare att portföljbolagens verksamhet drivs genom i princip identiska avtalsstrukturer (se avsnitt 2.1). Portföljbolagen [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] enligt Finansinspektionen medfört en hög risk för att händelser som rör finansiering och förvaltning av verksamheten inträffar samtidigt, på ett likvärdigt sätt i alla tre portföljbolagen. Det skulle i så fall även påverka bankens risk i exponeringarna mot bolagen på ett likvärdigt sätt.

Enligt Finansinspektionen finns det exempel som visar på just hur en företags-specifik risk har aktualiserats för samtliga tre portföljbolag på grund av deras inbördes likheter. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

Enligt Marginalen Bank indikerar inte detta händelseförlopp att det är fråga om liknande strukturer och en gemensam risk. Att administratören kontakter sina bolag gemensamt är enligt banken naturligt för verksamheten. Då banken i sina kreditinstruktioner behandlar objektsbedömning och värderingar av portföljer av nödlidande lån likvärdigt, ser banken en fördel att behandla exponeringar inom detta segment likvärdigt om det inte finns specifika individuella förutsättningar för annan bedömning. Enligt Finansinspektionen förstärker dock det som banken för fram snarast bilden av hur de närmast identiska avtalsstrukturerna just gör det naturligt att behandla portföljbolagen på samma sätt. Det saknas alltså, med bankens egna ord, specifika individuella förutsättningar som gör att portföljbolagen ska behandlas olika. Det är just det som kan utgöra en anledning för banken att se portföljbolagen som en gemensam risk.

Enligt Finansinspektionen har det alltså funnits en sådan inbördes anknytning mellan portföljbolagen och [REDACTED] baserat på liknande strukturer, som inspektionen beskriver ovan och som framhålls som ett tecken på gemensam risk i punkten 30 i EBA:s riktlinjer. Detta förstärker ytterligare bilden av att banken borde ha betraktat [REDACTED] och portföljbolagen som en gemensam risk.

Marginalen Bank menar att varje portföljbolag [REDACTED]

[REDACTED] Banken anser att det är naturligt att den har så standardiserade processer och rutiner som möjligt oavsett motpart.

Som Finansinspektionen har beskrivit ovan, är det emellertid inte en förutsättning att det finns en direkt anknytning *mellan portföljbolagen*, för att det ska finnas en sådan inbördes anknytning som avses i artikel 4.1.39 b (se avsnitt 2.2.1). Enligt Finansinspektionen är det inte heller portföljernas tillgångsmassa eller sammansättning som gör det sannolikt att ett ekonomiskt problem inträffar samtidigt i alla portföljbolagen, [REDACTED]

2.2.3 Portföljbolagen har [REDACTED]

Även om kunders beroende av en gemensam finansieringskälla typiskt sett innebär att de ska anses utgöra en grupp av kunder med inbördes anknytning, behöver det inte vara så om beroendet är begränsat. Så är fallet om den gemensamma finansieringskällan lätt kan ersättas (se EBA:s riktlinjer, punkterna 22 och 29). Detta kommer även till uttryck i skäl 5 i kommissionens delegerade förordning. Av förordningsskälet följer att det ska anses röra sig om ett ekonomiskt beroende (till exempel på grund av en gemensam finansieringskälla) om anknytningen ”inte kan ersättas i tid utan att det medför alltför stora merkostnader, det vill säga

kostnader eller minskade intäkter som skulle kunna leda till återbetalningssvårigheter” (se även artikel 2.1 h).

Banken invänder att portföljbolagen ska betraktas som små och medelstora företag (så kallade SME) och att de därför inte ska anses ha en inbördes anknytning, även om de skulle vara beroende av en gemensam finansieringskälla som inte lätt kan ersättas. Eftersom bolagen är SME kan de enligt banken inte förväntas med lätthet kunna ersätta banken och [REDACTED] som finansieringskälla. Banken hänvisar i detta sammanhang till EBA:s slutliga rapport med utkast till de tekniska standarder som legat till grund för kommissionens delegerade förordning (EBA/RTS/2022/12). SME behandlas i punkten 30 i den rapporten.

Utan att ta ställning till om portföljbolagen utgör SME konstaterar Finansinspektionen att den situation som beskrivs i rapporten, det vill säga att ett mindre företag har ett beroende som har sin grund i en personlig relation med den lokala banken eller en specifik banktjänsteman, inte alls är jämförbar med portföljbolagens situation. EBA:s uttalande att sådana förhållanden inte *i sig* innebär att det finns ett ekonomiskt beroende enligt artikel 4.1.39 b har, enligt Finansinspektionen, därför över huvud taget inte bäring på den aktuella situationen. Vidare konstaterar inspektionen att det varken av tillsynsförordningen, kommissionens delegerade förordning eller EBA:s riktlinjer går att utläsa att SME skulle utgöra en slags kunder som inte omfattas av de bestämmelser som gäller kunder med inbördes anknytning. Det saknar därför betydelse för Finansinspektionens fortsatta bedömning om portföljbolagen ska betraktas som SME eller inte.

Vidare invänder Marginalen Bank, bland annat med hänvisning till uttalanden från EBA och Baselkommittén samt det så kallade Baselregelverket, att det inte har funnits ett så långtgående ekonomiskt beroende mellan portföljbolagen och [REDACTED] som krävs för att det ska röra sig om en sådan inbördes anknytning som medför en gemensam risk. Några betalningssvårigheter har till exempel inte kunnat uppstå, enligt banken.

Till en början kan det framhållas att portföljbolagen [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Redan dessa förhållanden talar enligt Finansinspektionen emot att portföljbolagens finansiering [REDACTED] även om banken menar att [REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Situationen avviker också väsentligt från den som banken tar upp som en jämförelse, nämligen att bolånekunder med bunden ränta skulle kunna få sämre räntevillkor om de flyttar sina lån till en annan långivare och därför skulle anses beroende av en gemensam finansieringskälla som inte lätt kan ersättas. I den situationen är det enligt Finansinspektionen uppenbart att det finns många direkt tillgängliga, alternativa finansieringsmöjligheter på marknaden och att bolånebanken som finansieringskälla alltså med lätthet kan ersättas, även om det i en tid av stigande räntor skulle kunna vara förenat med högre ränta för den enskilde bolånekunden.

Det finns i detta sammanhang även skäl att fästa uppmärksamhet vid att Marginalen Bank, under granskningsperioden, själv konstaterade att annan finansiering än lån från banken [REDACTED]

[REDACTED] Banken har inte heller i sina yttranden till inspektionen gjort gällande att det har funnits några alternativa finansieringsmöjligheter som hade kunnat ersätta banken och [REDACTED] Tvärtom har banken angett att möjligheterna till alternativ till finansiering minskade under granskningsperioden och att en förändrad marknadssituation gjort att det är ”svårt att i nuvarande läge ta in nya finansiärer”. Därtill noterar Finansinspektionen att banken i början av 2023 konstaterade att det var önskvärt med en helt utomstående part som junior långivare, men att detta likväl inte har kommit till stånd. Sammantaget [REDACTED]

[REDACTED] det har funnits ett uppenbart intresse hos banken av att möjliggöra sina egna försäljningar av portföljer med nödlidande lån till portföljbolagen. Banken har genom sina försäljningar velat förbättra bankens kapitalsituation för att kunna följa de så kallade backstop-reglerna (se avsnitt 1.2). Ett sådant särskilt intresse av att [REDACTED]

[REDACTED] Det förändrar dock inte det förhållandet att det legat i bankens intresse att sälja portföljerna, vilket även de facto har haft en avsevärt positiv effekt på gruppens redovisade kapitalsituation (se avsnitt 2.1.4).

Sammanfattningsvis anser Finansinspektionen att omständigheterna visar att portföljbolagens gemensamma finansieringskälla – banken [REDACTED]

2.2.4 [REDACTED]

Marginalen Bank har som grund för sin invändning mot att det rör sig om en gemensam risk som motiverar sammanläggning även pekat på punkt 28 i EBA:s riktlinjer. Där står det att det inte rör sig om ett sådant ekonomiskt beroende som medför att exponeringar ska läggas ihop om kundernas beroende av en befintlig finansieringskälla beror på kundernas försämrade kreditvärdighet, och att de

därför inte med lätthet kan ersätta finansieringskällan. Banken menar [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Punkten 28 i riktlinjerna tar, som framgått, sikte på situationen när just försämrad kreditvärdighet innebär att finansieringskällan inte kan ersättas. Enligt Finansinspektionen har portföljbolagen [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Under granskningsperioden [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED] De tillkommande problem som de försämrade marknadsförhållandena har inneburit, illustrerar snarare den stora risk som banken tog i sitt tidigare agerande när det gäller exponeringarna mot portföljbolagen.

Sammanfattningsvis är det enligt Finansinspektionen alltså inte [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

2.2.5 Portföljbolagen skulle [REDACTED] [REDACTED]

Marginalen Bank har som grund för sin inställning att det inte rör sig om en gemensam risk som motiverar sammanläggning även fört fram att begreppet ”ekonomiska problem” i tillsynsförordningen är vagt och hänvisat till uttalanden från EBA och Baselkommittén.

Finansinspektionen konstaterar att begreppet ”ekonomiska problem” behandlas utförligt i såväl EBA:s riktlinjer som i kommissionens delegerade förordning. Även om ett ekonomiskt problem kan aktualiseras i många olika situationer anser Finansinspektionen, till skillnad från banken, inte att det är oklart hur begreppet ska förstås och tillämpas i den aktuella situationen. Redan av artikel 4.1.39 b i tillsynsförordningen framgår att finansierings- och återbetalningsproblem är exempel på sådana ekonomiska problem som avses i artikeln. Det är med andra ord tillräckligt att finansieringsproblem *sannolikt* skulle drabba flera kunder för att dessa ska betraktas som en grupp av kunder med inbördes anknytning.

Som framgår ovan har Finansinspektionen konstaterat att portföljbolagens [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Trots att det uttryckligen framgår av artikel 4.1.39 b att finansieringsproblem är ett sådant ekonomiskt problem som avses, anser Marginalen Bank att om finansieringen till portföljbolagen hade upphört så skulle det inte ha lett till några ekonomiska problem för dem. Enligt banken hade det bara inneburit att nya förvärv inte skulle ha kunnat genomföras. Banken framhåller att portföljbolagen [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Vad Marginalen Bank invänt bygger på att avbrott i en finansiering [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] inte ska betraktas som finansieringsproblem eftersom verksamheten [REDACTED]
[REDACTED] Finansinspektionen delar inte den uppfattningen. Tvärtom anser inspektionen att det framgår tydligt av både tillsynsförordningen, EBA:s riktlinjer och kommissionens delegerade förordning att det är just situationer som den aktuella som regleringen träffar. I sammanhanget finns det även anledning att på nytt understryka att regelverket handlar om att institut ska identifiera och ta höjd för de samlade *riskerna* i rörelsen, vilket förutsätter att bedömningar görs med ett visst mått av försiktighet.

Som Finansinspektionen har konstaterat, har det [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Finansinspektionen delar inte heller bankens uppfattning att portföljbolagen [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Av de siffror som banken har rapporterat till Finansinspektionen framgår att bankens totala exponeringar mot [REDACTED] och portföljbolagen – som rätteligen skulle ha lagts samman – uppgick till cirka 77 procent av bankens primärkapital den 30 september 2023. Ett år tidigare uppgick exponeringarna till drygt 57 procent och den 30 september 2021, till cirka 30 procent. Gränsvärdet för stora exponeringar enligt artikel 395.1 i tillsynsförordningen är 25 procent av bankens primärkapital, efter att hänsyn har tagits till effekten av kreditriskreducering i enlighet med artiklarna 399–403 i tillsynsförordningen. I och med att Marginalen Banks totala exponeringar mot [REDACTED] och portföljbolagen överstigit gränsvärdet på 25 procent har banken brutit mot bestämmelsen i artikel 395.1 tillsynsförordningen.

2.4 Marginalen Bank har brutit mot kraven på en god riskhantering

Finansinspektionen har alltså konstaterat att Marginalen Bank under två års tid har haft exponeringar som överstigit gränsen för tillåtna stora exponeringar på 25 procent. Som mest har bankens exponeringar mot [REDACTED] och portföljbolagen varit 77 procent, vilket är mer än tre gånger så mycket som regleringen tillåter.

Som Finansinspektionen framhåller i avsnitt 1.3 så har tillsynsförordningens bestämmelser om hur stora exponeringar ett kreditinstitut får ha en nära koppling till riskhanteringsreglerna i LBF. Den övergripande bestämmelsen om riskhantering i 6 kap. 2 § LBF kompletteras av bland annat tillsynsförordningens detaljerade reglering av hur kreditinstituten ska värdera sina risker och beräkna vilket kapital som behöver upprätthållas för att täcka olika sorters risker. Syftet med bestämmelserna i LBF är att begränsa det totala risktagandet och säkerställa att en bank bygger upp fungerande system för riskhantering för att bland annat kunna identifiera verksamhetens risker och arbeta aktivt med kraven på riskreducering. När bestämmelserna tillämpas ska hänsyn tas till arten och omfattningen av den aktuella verksamheten och dess komplexitetsgrad (6 kap. 4 a § LBF, se prop. 2002/03:139 s. 278–281 och 2006/07:5 s. 136). I detta ligger enligt Finansinspektionen att en bank måste anpassa sitt förhållningssätt till hur stora de potentiella riskerna är.²⁰

I det här fallet konstaterar Finansinspektionen att bankens agerande har lett till att banken under en längre tid har haft exponeringar som kraftigt har överstigit vad som är tillåtet och att banken därmed varit utsatt för en oacceptabelt stor risk. Banken menar visserligen att den har tolkat regelverket på ett annat sätt än Finansinspektionen. Bankens agerande överensstämmer dock enligt inspektionens mening inte med det riskbaserade förhållningssätt som regelverket bygger på eller den aktsamhet och ansvarsfullhet som kan förväntas av en bank. Genom att försätta sig i denna situation har Marginalen Bank inte agerat enligt 6 kap. 2 § LBF och dess krav på att ett institut ska ha kontroll över sina risker och se till att de inte äventyrar institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser.

²⁰ Jfr punkten 37 i EBA:s riktlinjer som anger att institutens insatser vid utredningen av ekonomiskt beroende mellan deras kunder bör stå i proportion till exponeringarnas storlek.

Genom exponeringarna mot [REDACTED] och portföljbolagen har Marginalen Bank således utsatt sig för en oacceptabelt hög förlustrisk som har inneburit att banken äventyrat sin solvens.

3 Överväganden om ingripande

3.1 Bankens inställning

Marginalen Bank anser att den inte brutit mot de aktuella reglerna. Banken medger dock att oberoendet mellan [REDACTED] och portföljbolagen hade kunnat tydliggöras bättre. Dessa otydligheter har dock enligt banken inte lett till någon ekonomisk skada för någon av bankens kunder och inte heller till någon skada på det finansiella systemet eller allmänhetens förtroende för detta. Marginalen Bank framhåller att banken så snart den mottog inspektionens begäran om yttrande, inledde ett åtgärdsarbete för att anpassa verksamheten enligt inspektionens påpekanden. Detta arbete har, enligt banken, utmynnats i en åtgärdsplan med redan påbörjade och planerade åtgärder. Åtgärderna omfattar bland annat [REDACTED]

Banken påpekar att den har upphört med försäljning av egna nödlidande lån till portföljbolagen och att den i stället har påbörjat ett arbete med att ”värdepapperisera” sina nödlidande lån. Marginalen Bank har även gjort vissa ändringar i ledningen för banken och andra bolag i bankkoncernen, samt inlett ett konkret arbete för att göra ytterligare ett antal sådana ändringar.

3.2 Finansinspektionens bedömning

3.2.1 Överträdelserna kräver ingripande

Finansinspektionen ska som huvudregel ingripa om en bank har åsidosatt sina skyldigheter enligt LBF eller andra författningar som reglerar bankens verksamhet. Finansinspektionen får emellertid avstå från att ingripa bland annat om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om banken gör rättelse (15 kap. 1 § och 1 b § andra stycket LBF).

Finansinspektionen har bedömt att banken på ett påtagligt sätt har brutit både mot bestämmelserna om stora exponeringar i tillsynsförordningen och kraven på riskhantering i 6 kap. 2 § LBF, som är grundläggande för en bankrörelse. Som inspektionen utvecklar nedan rör det sig om överträdelser av centrala bestämmelser och de kan inte betraktas som ringa eller ursäktliga.

Enligt Marginalen Bank är den aktuella regleringen vag och lämnar ett betydande utrymme för tolkning. Banken har gjort en annan tolkning än Finansinspektionen av tillsynsförordningen och därför dragit slutsatsen att den inte har varit skyldig att lägga samman exponeringarna mot de fyra aktuella bolagen. En-

ligt banken har tolkningen varit befogad och av rättssäkerhetsskäl är restriktivitet påkallad vid Finansinspektionens bedömning av om ett ingripande ska ske. Finansinspektionen uppfattar att banken härmed anser att det inte finns skäl för inspektionen att ingripa. Det är dock av grundläggande betydelse att finansiella företag håller sig underrättade om vilka regler som gäller och tillämpar dem på ett korrekt sätt med beaktande av exempelvis riktlinjer från de europeiska tillsynsmyndigheterna. Som framgått anser inspektionen inte att banken har haft fog för sin tolkning utan att regleringen uppfyller de krav som ställs på tydlighet och förutsebarhet. Bankens agerande är särskilt anmärkningsvärt då det rör sig om centrala bestämmelser som syftar till att hindra att riskerna i rörelsen blir allt för stora och som därför måste tillämpas med ett särskilt mått av aktsamhet och försiktighet. Detta gäller inte minst i detta fall, eftersom redan exponeringarnas storlek, såväl sammantagna som var för sig, utgjort skäl för en aktsam hållning hos banken. Vad Marginalen Bank anför i denna del kan därför avfärdas.

Inte heller det förhållandet att banken har vidtagit och planerar att vidta åtgärder för att komma till rätta med de brister som Finansinspektionen har funnit utgör grund för inspektionen att avstå från att ingripa. Att avstå från att ingripa kan enligt inspektionens mening endast komma i fråga vid överträdelser som till sin art är mindre allvarliga (jfr prop. 2006/07:115 s. 500).

Sammantaget bedömer Finansinspektionen alltså att det inte finns förutsättningar att avstå från att ingripa mot banken.

3.2.2 Marginalen Bank bör få en varning

Finansinspektionen kan ingripa genom att förelägga banken att göra rättelse eller genom att ge den en anmärkning. Om överträdelserna är allvarliga ska bankens tillstånd i stället återkallas eller – om det är tillräckligt – en varning meddelas (15 kap. 1 § LBF).

Omständigheter som är hänförliga till själva överträdelserna

Vid valet av sanktion ska inspektionen ta hänsyn till hur allvarliga överträdelserna har varit och hur länge de har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsernas art, deras konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som har uppstått och graden av ansvar (15 kap. 1 b § första stycket LBF).

Av förarbetena till LBF framgår bland annat att det vid bedömningen av en regelöverträdelser allvarlighet bör läggas vikt vid om det är fråga om överträdelser av regler som har till syfte att upprätthålla stabiliteten i institutet eller i det finansiella systemet som helhet. Sådana överträdelser bör enligt förarbetena leda till de mest ingripande sanktionsåtgärderna. Till mindre allvarliga överträdelser räknas bland annat överträdelser som är mer av ordningskaraktär, som försenad rapportering (prop. 2002/03:139 s. 382 och prop. 2013/14:228 s. 239).

Som Finansinspektionen framhållit syftar de aktuella bestämmelserna om riskhantering och stora exponeringar i grunden till att upprätthålla stabiliteten i såväl enskilda institut som det finansiella systemet som helhet. Det rör sig med andra

ord om centrala bestämmelser som det är av stor vikt att en bank följer. Genom exponeringarna mot [REDACTED] och portföljbolagen har Marginalen Bank utsatt sig för en oacceptabelt hög förlustrisk och har därmed agerat i strid med det för en bank så grundläggande kravet att inte driva sin rörelse på ett sätt som äventyrar dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser. Marginalen Banks totala exponeringar mot [REDACTED] och portföljbolagen har som mest uppgått till cirka 77 procent av bankens primärkapital, vilket kraftigt överskrider det tillåtna gränsvärdet på 25 procent. Överträdelsen har pågått under hela granskningsperioden, det vill säga under cirka två års tid, vilket enligt Finansinspektionen är en beaktansvärd tid.

Sammantaget finns det enligt Finansinspektionen ett antal förhållanden som talar i skärpande riktning när överträdelsens allvar ska bedömas. Samtidigt bör det framhållas att enligt vad som har framkommit så har överträdelsen inte medfört några skador eller haft några konkreta effekter på det finansiella systemet. Överträdelsen har inte heller lett till några skador för bankens kunder eller några andra tredje parter.

Omständigheter som inte har att göra med själva överträdelserna

Enligt 15 kap. 1 c § första stycket LBF ska Finansinspektionen, i försvårande riktning, beakta om banken tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och vid den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

Finansinspektionen beslutade under 2009 och 2011 om sanktioner mot Marginalen Bank och dess föregångare med stöd av 15 kap. 1 § LBF. Dessa sanktionsbeslut gällde, i likhet med detta beslut, bankens kredithantering och specifikt hanteringen av krediter till bolag med nära koppling till bankens verkställande direktör, tillika yttersta ägare. Det innebär att de tidigare sanktionerna, trots den tid som gått, i viss mån bör beaktas i försvårande riktning.

Finansinspektionen ska i förmildrande riktning beakta om banken i väsentlig mån, genom ett aktivt samarbete, har underlättat Finansinspektionens utredning, och om banken snabbt har upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen (15 kap. 1 c § andra stycket LBF). Enligt Finansinspektionens uppfattning har banken inte samarbetat mer än vad som rimligen kan förväntas av ett företag under tillsyn. Vad som har framkommit i denna del är därför inte något som bör påverka valet av ingripande (se prop. 2013/14:228 s. 241).

Överträdelserna är allvarliga men det är tillräckligt med en varning

Sammanfattningsvis konstaterar Finansinspektionen alltså att Marginalen Bank på ett påtagligt sätt och under en beaktansvärd tid har brutit mot centrala bestämmelser som ytterst syftar till att upprätthålla den finansiella stabiliteten.

Överträdelserna är därför allvarliga i den mening som avses i 15 kap. 1 § tredje stycket LBF. Eftersom Finansinspektionen bedömer att överträdelserna är

allvarliga ska inspektionen återkalla bankens tillstånd eller, om det är tillräckligt, meddela banken en varning.

Att återkalla tillståndet för en bank är ett mycket kraftigt ingripande och får inte ske utan starka skäl. En återkallelse är den mest ingripande sanktionsformen och kan få effekter inte bara för den enskilda banken utan även för andra, till exempel bankens kunder. Denna form av ingripande bör därför förbehållas de allvarligaste överträdelserna. En varning kan användas när förutsättningar för återkallelse i och för sig finns, men en varning i det särskilda fallet framstår som en tillräcklig åtgärd. Valet mellan en återkallelse av tillstånd och varning måste göras utifrån en helhetsbedömning av föreliggande omständigheter, där intresset av regelefterlevnad dock väger tungt. Omständigheter som kan göra att en varning framstår som en tillräcklig åtgärd är att banken inte kan befaras upprepa överträdelserna och att prognosen för institutet därför är god eller att man från bankens sida inte förstod bättre när överträdelserna begicks (prop. 2002/03:139 s. 382 f.).

Banken har redogjort för ett antal påbörjade och planerade åtgärder för att komma till rätta med de brister som Finansinspektionen har påtalat. Åtgärderna omfattar bland annat [REDACTED]

[REDACTED] Marginalen Bank har också meddelat portföljbolagen [REDACTED]

[REDACTED] Banken har även gjort vissa ändringar i ledningen för banken och andra bolag i bankkoncernen. Enligt banken har den även inlett ett konkret arbete med att göra ytterligare ett antal sådana ändringar, och bland annat ska bankens verkställande direktör ersättas.

Finansinspektionen bedömer att Marginalen Banks vidtagna och planerade åtgärder är av tillräckligt konkret karaktär för att visa på en förståelse för regelverkets betydelse och en faktisk avsikt att komma till rätta med bristerna. Marginalen Bank får alltså anses visa en vilja och förmåga att vidta åtgärder för att säkerställa att banken följer reglerna i framtiden och se till att den åter efterlever gränsvärdet för stora exponeringar. Vid en samlad bedömning av överträdelsernas allvar och omständigheterna i övrigt, bland annat prognosen för bankens framtida regelefterlevnad, anser därför inspektionen, om än med viss tvekan, att det finns skäl att stanna vid en varning. Denna ska, för att Marginalen Bank ska kunna stärka sin kapitalbas och uppfylla den pelare 2-vägledning som inspektionen meddelade banken den 11 mars 2024, inte förenas med någon sanktionsavgift.

Som framgått står Marginalen Bank sedan knappt två år tillbaka under intensifierad tillsyn av Finansinspektionen med anledning av svag lönsamhet och låg kapitalisering. Finansinspektionen kommer även framgent, i tät dialog med banken, att noga följa verksamhetens utveckling för att kunna säkerställa att Marginalen

Bank framöver följer regelverket.

FINANSINSPEKTIONEN

Beatrice Ask
Styrelseordförande

Elisabeth Kornfeld
Senior jurist

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse (Beatrice Ask, ordförande, Maria Bredberg Pettersson, Martin Flodén, Stefan Lundgren, Roine Vestman, Charlotte Zackari och Daniel Barr, generaldirektör) efter föredragning av seniora juristen Elisabeth Kornfeld. I den slutliga handläggningen av ärendet har även tf. chefsjuristen Sophie Degenne, tf. områdeschefen Johan Persson, enhetschefen Manne Heimer, seniora finansinspektören Jenny Lindgren och seniora finansinspektören Sara Östh deltagit.

Bilaga – Hur man överklagar

Kopia: Marginalen Bank Bankaktiebolags verkställande direktör

Delgivningskvitto

FI dnr 23-33656

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Finansinspektionens beslut om varning

Handling:

Beslut om varning för Marginalen Bank Bankaktiebolag meddelat den 16 oktober 2024.

Jag har i dag, i egenskap av behörig firmatecknare eller ombud, tagit emot handlingen.

.....
Datum

.....
Namnteckning

.....
Namnförtydligande

.....
Eventuellt ny adress

Genom att skriva under delgivningskvittot bekräftar du bara att du har tagit emot handlingen. Det är inte ett bevis på att du godkänner innehållet i den.

Det är viktigt att du skickar tillbaka kvittot till Finansinspektionen så fort som möjligt. Om du inte gör det kan vi delge dig på annat sätt, till exempel genom en stämmingsman.

Glöm inte att ange vilket datum du tog emot handlingen.

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, eller till finansinspektionen@fi.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Finansinspektionen att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.